

| <b>VERZOEK OM INPUT</b><br><b>VOOR EEN INITIATIEF (zonder effectbeoordeling)</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                               |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Dit document dient om het publiek en belanghebbenden te informeren over de werkzaamheden van de Commissie, zodat zij feedback kunnen geven en effectief kunnen deelnemen aan raadplegingen.</p> <p>Wij verzoeken deze groepen hun standpunt te geven over de analyse van het probleem door de Commissie en over mogelijke oplossingen. Bovendien worden zij uitgenodigd relevante informatie door te geven waarover zij beschikken.</p> <p><b>Geef uw feedback liefst in een zo vroeg mogelijke fase van het voorbereidende proces</b>, zodat wij er optimaal gebruik van kunnen maken.</p> |                                                                                                                                                                                                               |
| <b>BENAMING VAN HET INITIATIEF</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Europese strategie voor beroepsonderwijs en -opleiding                                                                                                                                                        |
| <b>LEIDEND DG – VERANTWOORDELIJKE EENHEID</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Directoraat-generaal Werkgelegenheid, Sociale Zaken en Inclusie                                                                                                                                               |
| <b>VERWACHT SOORT INITIATIEF</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Mededeling van de Commissie over een Europese strategie voor beroepsonderwijs en -opleiding ter versterking van het concurrentievermogen van de EU.                                                           |
| <b>INDICATIEVE PLANNING</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Tweede kwartaal van 2026                                                                                                                                                                                      |
| <b>AANVULLENDE INFORMATIE</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | <p>Op het portaal “Geef uw mening” zal een weblink worden aangemaakt.</p> <p>Website over het beleidsterrein: <a href="#">Beroepsonderwijs en -opleiding — Werkgelegenheid, Sociale Zaken en Inclusie</a></p> |

| A. Politieke context, probleemomschrijving en subsidiariteitscontrole                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>Politieke context</b></p> <p>Met dit initiatief wordt uitvoering gegeven aan de politieke beleidslijnen van de Commissie voor 2024-2029, waarin een <b>Europese strategie voor beroepsonderwijs en -opleiding</b> is aangekondigd om het aantal mensen met een diploma secundair beroepsonderwijs en -opleiding te verhogen en “beroepsonderwijs en -opleiding de aandacht te geven die ze verdienen”, zoals ook blijkt uit de opdrachtbrief van uitvoerend vicevoorzitter Mînzatu. Het initiatief heeft tot doel de nodige hervormingen te versnellen en de lidstaten te ondersteunen om beroepsonderwijs en -opleiding aantrekkelijker, innovatiever, inclusiever en toekomstbestendiger te maken, als belangrijke motor voor het concurrentievermogen van de EU. De Europese strategie voor beroepsonderwijs en -opleiding zal voortbouwen op de verklaring van Herning en het verslag van de Commissie over de uitvoering van de aanbeveling van de Raad van 2020 inzake beroepsonderwijs en -opleiding. De strategie is een belangrijk resultaat van het beleidskader van de vaardigheidsunie, ondersteunt het kompas voor het concurrentievermogen en zorgt voor samenhang met wederzijds versterkende aanvullende EU-initiatieven, met name die in strategische sectoren, het strategisch plan voor STEM-onderwijs, het actieplan voor basisvaardigheden, de vaardighedengarantie en de agenda voor leerkrachten en opleiders.</p> |

## Probleem dat met het initiatief wordt aangepakt

Europa kampt met aanhoudende **tekorten aan arbeidskrachten en vaardigheden en discrepanties tussen gevraagde en aangeboden vaardigheden** in veel regio's en de meeste lidstaten, met name in sectoren die beroepskwalificaties vereisen, waaronder groene, digitale en zorgberoepen. Deze lacunes beperken het concurrentievermogen, de productiviteit en de innovatiecapaciteit van de EU. Snelle technologische ontwikkelingen, onder meer op het gebied van artificiële intelligentie, hebben gevolgen voor zowel lerenden, werknemers en werkgevers als aanbieders van onderwijs en opleiding. Europa moet het aanbod aan toekomstgerichte en arbeidsmarktrelevante vaardigheden in beroepsonderwijs en -opleiding versterken, met name in sectoren van strategisch belang. Hoewel meer dan de helft van de lerenden in het middelbaar onderwijs is ingeschreven voor beroepsonderwijs en -opleiding, blijft de deelname in sommige sectoren met een hoge vraag ontoereikend, blijft gendersegregatie bestaan en liggen de mobiliteitspercentages onder de EU-doelstellingen ([Onderwijs- en opleidingsmonitor 2025](#)) (Eures-verslag 2024 over tekorten en overschotten op de arbeidsmarkt). In verschillende sectoren zou het aanbod van beroepsonderwijs en -opleiding zich beter moeten aanpassen aan de veranderende vraag naar vaardigheden. Daarnaast gaat initieel beroepsonderwijs en initiële beroepsopleiding nog steeds gebukt onder een aanzienlijke reputatiekloof, omdat het nog steeds wordt gezien als een "tweede keuze" -traject, waarbij veel lerenden en ouders het algemeen onderwijs als prestigieuzer beschouwen ([Europees opinieonderzoek over beroepsonderwijs en -opleiding van het Cedefop](#)). De flexibiliteit van het stelsel voor beroepsonderwijs en -opleiding om volwassen lerenden op te nemen, moet ook worden versterkt.

Er is enige vooruitgang geboekt via de [aanbeveling van de Raad van 2020 inzake beroepsonderwijs en -opleiding](#) en daarmee verband houdende nationale en EU-initiatieven, waaronder hervormingen van leerplannen, modellen voor werkplekleren en de mobiliteit in beroepsonderwijs en -opleiding in Europa en daarbuiten. Dit zal verder worden onderzocht in het verslag over de uitvoering van de aanbeveling van 2020 inzake beroepsonderwijs en -opleiding.

## Grondslag van het EU-optreden (rechtsgrondslag en subsidiariteitscontrole)

### Rechtsgrondslag

### Praktische noodzaak van EU-optreden

Hoewel de lidstaten verantwoordelijk blijven voor de organisatie en de inhoud van de stelsels voor beroepsonderwijs en -opleiding, zal de Europese strategie voor beroepsonderwijs en -opleiding een gemeenschappelijke oriëntatie, coördinatie en ondersteuning op EU-niveau bieden om de kwaliteit, de relevantie en de veerkracht van deze stelsels te verbeteren.

Aanhoudende tekorten aan vaardigheden en discrepanties tussen gevraagde en aangeboden vaardigheden in de lidstaten vereisen i) versterkte samenwerking tussen de lidstaten, de sociale partners, aanbieders van beroepsonderwijs en -opleiding, bedrijven en andere belanghebbenden zodat beroepsonderwijs en -opleiding beter kunnen inspelen op de huidige en toekomstige behoeften van de arbeidsmarkt, de groene en de digitale transitie en demografische veranderingen; en ii) een doeltreffender gebruik van EU-middelen in overeenstemming met de uitdagingen waarmee belangrijke sectoren van de EU-economie worden geconfronteerd.

De Europese strategie voor beroepsonderwijs en -opleiding zal alle lidstaten een samenhangend kader bieden en nationale hervormingen bevorderen om het aanbod van beroepsonderwijs en -opleiding responsiever, flexibeler en aantrekkelijker te maken. Het zal ook partnerschappen tussen aanbieders van beroepsonderwijs en -opleiding en bedrijven bevorderen om werkplekieren te verbeteren, de leermobiliteit te vergroten, het prestige van kwalificaties van beroepsonderwijs en -opleiding te vergroten en sociale inclusie en het concurrentievermogen te stimuleren, en tegelijkertijd de positie van Europa als wereldwijde koploper op het gebied van beroepsonderwijs en -opleiding van topkwaliteit te versterken.

Zonder hernieuwd EU-optreden zullen de aanhoudende tekorten aan vaardigheden en de discrepanties tussen gevraagde en aangeboden vaardigheden onder demografische druk, snelle technologische ontwikkelingen en de toenemende vraag naar vaardigheden in verband met de groene en de digitale transitie waarschijnlijk toenemen. Dit zal de vaardigheidskloven en regionale verschillen verder vergroten, het concurrentievermogen en de veerkracht van Europa belemmeren en sociale inclusie beperken.

## **B. Wat is het beoogde resultaat van het initiatief en hoe wordt dit bereikt?**

De Europese strategie voor beroepsonderwijs en -opleiding streeft ernaar een antwoord te bieden op de structurele veranderingen in de economie en de lidstaten te ondersteunen bij de hervorming van hun stelsels voor beroepsonderwijs en -opleiding, en daarbij ook strategische autonomie in hele waardeketens te waarborgen. Zij heeft tot doel beroepsonderwijs en -opleiding te versterken als aanjager van concurrentievermogen, werkgelegenheid en innovatie. Het doel is om beroepsonderwijs en -opleiding aantrekkelijker, innovatiever, inclusiever en toekomstbestendiger te maken door hoogwaardig werkplekieren, mobiliteit waar relevant en het aanpassingsvermogen aan de arbeidsmarkt te stimuleren en negatieve stereotypen over beroepsonderwijs en -opleiding aan te pakken. Flexibele trajecten tussen beroepsonderwijs en -opleiding en algemeen en hoger onderwijs moeten worden versterkt, met name voor volwassenen en voor programma's voor hoger beroepsonderwijs en -opleiding. Betere koppelingen tussen initieel en voortgezet beroepsonderwijs en -opleiding kunnen de om- en bijscholing van volwassenen versterken. De strategie zal er ook op gericht zijn het beroep van leerkracht in beroepsonderwijs en -opleiding aantrekkelijker te maken, door de vaardigheden van leerkrachten actueel te houden en door innovatieve leermethoden en consistente kwaliteitsborging toe te passen.

Inclusief en hoogwaardig beroepsonderwijs en -opleiding kunnen helpen talent aan te trekken naar sectoren en beroepen die worden geconfronteerd met een tekort aan arbeidskrachten. Een focus op basisvaardigheden, waaronder digitale geletterdheid en burgerschapsvaardigheden, is een essentieel onderdeel van inclusiviteit. De strategie zal de uitvoering van talentpartnerschappen en het aantrekken van cursisten uit partnerlanden verder ondersteunen.

In de strategie zullen gerichte en doeltreffende maatregelen worden voorgesteld om de collectieve verantwoordelijkheid van de lidstaten, bedrijven en sociale partners te stimuleren en ervoor te zorgen dat de EU over voldoende mensen met de relevante beroepsvaardigheden beschikt om het concurrentievermogen te verbeteren en de innovatiekloof te dichten. De strategie zal bijdragen aan het behalen van de doelstellingen voor 2030, namelijk dat ten minste 45 % van de initiële lerenden in beroepsonderwijs en -opleiding op middelhoog niveau zijn ingeschreven in STEM-gebieden, waarbij ten minste één op de vijf studenten vrouw is en dat ten minste 12 % van de lerenden in beroepsonderwijs en -opleiding deelneemt aan leerervaringen in het buitenland. De strategie is erop gericht het aantal mensen met een diploma secundair beroepsonderwijs en -opleiding in relevante knelpuntberoepen in de EU te verhogen, genderonevenwicht aan te pakken en de stelsels voor beroepsonderwijs en -opleiding flexibeler te maken zodat zij zich beter kunnen aanpassen aan toekomstige behoeften aan vaardigheden in strategische sectoren, waardoor de Europese strategische autonomie wordt gewaarborgd. De strategie zal synergieën tot stand brengen met andere belangrijke initiatieven die in het kader van de vaardigheidsunie zijn gepland (bv. het initiatief voor de overdraagbaarheid van vaardigheden, de vaardighedengarantie, de routekaart voor digitaal onderwijs en digitale vaardigheden).

van 2030 en de geplande maatregelen om talent uit niet-EU-landen aan te trekken en te behouden om tekorten aan arbeidskrachten en vaardigheden aan te pakken) en met de andere sectorale initiatieven ter ondersteuning van het kompas voor concurrentievermogen.

#### **Waarschijnlijke effecten**

De strategie moet een positief effect hebben op de ontwikkeling van vaardigheden, inzetbaarheid en sociale inclusie op de middellange tot lange termijn, met name voor jongeren en volwassenen in arbeidstransitie. Ze zal leiden tot een beter begrip van de huidige en opkomende behoeften aan vaardigheden, de stelsels voor beroepsonderwijs en -opleiding doeltreffender, aantrekkelijker en responsiever helpen maken en innovatie en ondernemerschap bevorderen door nauwere samenwerking tussen onderwijs en opleiding, de academische wereld, het bedrijfsleven en de industrie.

Door de leermobiliteit in beroepsonderwijs en -opleiding in Europa en daarbuiten waar nodig te versterken en door kwalificaties van beroepsonderwijs en -opleiding aantrekkelijker te maken, zal de strategie helpen de Europese arbeidsmarkt concurrerender en veerkrachtiger te maken, ondernemerschap, productiviteitsgroei en de dubbele groene en digitale transitie te ondersteunen en talent uit niet-EU-landen aan te trekken.

#### **Toekomstige monitoring**

Het Raadgevend Comité voor de beroepsopleiding (ACVT) zal samen met het Europees Centrum voor beroepsonderwijs en -opleiding (Cedefop), de Europese Stichting voor opleiding (ETF) en de autoriteiten van de lidstaten een sleutelrol spelen bij het actief monitoren van de uitvoering van de Europese strategie voor beroepsonderwijs en -opleiding, naast de uitvoering van de verklaring van Herning. Deze monitoring zal voortbouwen op bestaande EU-kaders zoals de Onderwijs- en opleidingsmonitor en de indicatoren voor beroepsonderwijs en -opleiding van Cedefop. De rol van de nationale uitvoeringsplannen met betrekking tot de strategie voor beroepsonderwijs en -opleiding en de verklaring van Herning zal moeten worden bepaald.

### **C. Betere regelgeving**

#### **Effectbeoordeling**

Er zal geen effectbeoordeling worden uitgevoerd, aangezien het initiatief zal dienen als kader voor toekomstige beleidsinitiatieven waarvoor indien nodig en in voorkomend geval een effectbeoordeling zal worden voorbereid in overeenstemming met de vereisten voor betere regelgeving.

#### **Raadplegingsstrategie**

Met de raadpleging zal bewijsmateriaal worden verzameld, de probleemomschrijving worden verfijnd en zullen mogelijke beleidsopties voor de Europese strategie voor beroepsonderwijs en -opleiding worden getest. Bij de raadpleging wordt een breed scala aan belanghebbenden betrokken, waaronder nationale autoriteiten, Europese sociale partners, aanbieders van beroepsonderwijs en -opleiding, bedrijven, met inbegrip van kleine en middelgrote ondernemingen, en vertegenwoordigers van strategische economische sectoren, kamers, lerenden, EU-vaardighedennetwerken, EU-agentschappen (Cedefop, ETF), openbare diensten voor arbeidsvoorziening en maatschappelijke organisaties.

- **De volgende raadplegingsactiviteiten zijn gepland:** Een Eurobarometer-enquête over de perceptie van het publiek over beroepsonderwijs en -opleiding (vierde kwartaal van 2025 tot eerste kwartaal van 2026), verzoek om input dat openstaat voor alle belanghebbenden (ten minste vier weken) en gerichte raadplegingen via vergaderingen, schriftelijke input en webinars (vierde kwartaal van 2025 tot eerste kwartaal van 2026).

De raadpleging zal worden gepromoot via de website van de Commissie en EU-netwerken van belanghebbenden, met inbegrip van een speciale hoorzitting met de sociale partners. Een samenvattend feitenverslag zal uiterlijk acht weken na afloop van de openbare raadpleging op de raadplegingspagina worden gepubliceerd, gevolgd door een samenvattend verslag van alle resultaten van de raadpleging.

**Waarom deze raadpleging?**